

VERZEKEREN TEGEN MAATSCHAPPELIJKE ONRUST

In de afgelopen jaren nam het aantal stakingen, rellen en ordeverstoringen (Strikes, Riots & Civil Commotion, afgekort SRCC) toe en werden de hiermee gemoeide schadebedragen hoger. Het vooruitzicht op aanhoudende, politiek gemotiveerde sociale onlusten heeft directe gevolgen gehad voor hoe verzekeringspolissen worden opgesteld. Polissen die schade door burgerprotesten en politieke onrust dekken, moeten meer dan ooit duidelijk en transparant zijn, zodat bedrijven de dekking en zekerheid krijgen die ze nodig hebben.

weekend protestmarsen, die vaak gepaard gingen met gewelddadigheden. Demonstranten protesteerden tegen de bezuinigingsmaatregelen en eisten politieke hervormingen. In Parijs werden de panden van diverse bedrijven beschadigd en leden ondernemingen omzetverlies, omdat ze niet meer bereikbaar waren. Deze ondernemingen werden zorgvuldig uitgekozen door de protestanten, in de hoop daarmee de politiek te beïnvloeden.

Periodes van sociale onrust in Europa, Amerika en Azië halen voortdurend het nieuws. We hebben daardoor allemaal gezien hoe gemakkelijk geïsoleerde protesten en demonstraties kunnen onttaarden in langdurige periodes van onrust.

Neem de 'gele hesjes' in Frankrijk: wat in mei 2018 begon als een protest op sociale media tegen de flinke accijnsverhoging op diesel, liep een paar maanden later uit op tumultueuze demonstraties tegen de hoge kosten van levensonderhoud. Anderhalf jaar lang waren er in Parijs en andere plaatsen vrijwel elk

Een ander voorbeeld is de Black Lives Matter (BLM)-beweging in Amerika. Deze beweging kwam in een stroomversnelling toen George Floyd in mei 2020 door een agent van het politiekorps van Minneapolis werd vermoord. In de maanden erna werd er volop gedemonstreerd. Meer dan 26 miljoen mensen gin-

gen in Amerika de straat op om te protesteren tegen het politiegeweld en rassendiscriminatie. Sommige protesten liepen uit op geweld en plundering. De totale materiële schade was volgens de Amerikaanse Property Claims Service meer dan 2 miljard dollar.

Traditionele schadeverzekeringen werden op de proef gesteld toen er vragen rezen over de directe schadeoorzaak en de motieven van de betrokkenen bij de protesten. Omdat de ordeverstoringen maanden aanhielden en in twintig staten plaatsvonden, werden de grenzen van schadeverzekeringen flink opgerekt. Dat bracht de noodzaak aan het licht voor polissen, waarin nauwkeurig beschreven staat welke risico's gedekt en welke uitgesloten zijn.

Verschuivend risicospectrum

Het risicospectrum van politiek geweld heeft zich de afgelopen jaren flink uitgebreid. Hierdoor zijn de grenzen tussen verschillende termen en definities vervaagd. Vragen over de aard en reikwijdte van bepaalde gebeurtenissen kunnen veel invloed hebben op een schadeclaim.

Neem de Thaise protesten in 2010 als voorbeeld. De verzekeringstechnische uitdagingen die zich toen voordeden, zijn nog steeds actueel. De crisis begon met een reeks politieke protesten van het *National United Front of Democracy Against Dictatorship*. Deze organisatie eiste dat premier Abhisit Vejjajiva zou aftreden en de voor 2012 geplande verkiezingen vervroegd zouden worden. Daarop volgde een langdurige en gewelddadige confrontatie tussen de demonstranten en het leger, waarbij ook bedrijven aanzienlijke schade opliepen.

In het verleden bestond er in Thailand voor verzekeringspolissen geen consensus over de definitie van de term 'terrorisme'. Na de onlusten zag de verzekeringssector zich voor een uitdaging gesteld: werd de geleden schade veroorzaakt door 'terreurdaden' zoals de overheid ze destijds aanmerkte? Als dat zo was, was dekking uitgesloten onder de standaard allriskpolissen. Dergelijke polissen, goedgekeurd door de lo-

kale toezichthouder en gebruikelijk in de meeste rechtsgebieden, boden dekking voor materiële verliezen en schade, tenzij er specifieke uitsluitingen van toepassing waren. Schade als gevolg van 'terrorisme' of 'ordeverstoringen met de omvang van of uitmondend in een opstand' vielen wel onder de dekking, maar

In de afgelopen jaren nam het aantal SRCC-gebeurtenissen en de bijbehorende schadelast toe

als losse verzekering of aanvulling op een bestaande polis, werd door relatief weinig bedrijven afgesloten. De centrale vraag werd dan ook of de geclaimde schade werd veroorzaakt door 'terrorisme' of 'ordeverstoringen'. Het ontbreken van polisdefinities of een juridisch precedent in Thailand maakte de zaak erg complex. Het resulteerde in tegenstrijdige uitspraken en gevolgen voor zowel verzekerden als verzekeraars.

Het definiëren van terrorisme en ordeverstoringen

De perceptie van wat een terroristische daad is, is beïnvloed door de gebeurtenissen van 11 september 2001 en de door de overheid gesponsorde pools die oplossing moesten bieden voor het gebrek aan capaciteit. Dit soort pools zijn meestal alleen bedoeld voor groot-schalige, catastrofale aanvallen door individuen die uit naam van een

erkende terroristische organisatie handelen. Publieke onrust is door de aard alleen al moeilijk te categoriseren, wat leidt tot aanzienlijke problemen voor de bewijslast. Dit is vooral het geval als de individuen of groepen die materiële schade veroorzaken de verantwoordelijkheid niet opeisen en hun beweegredenen onduidelijk blijven.

Hoewel politieke redenen relevant kunnen zijn, is de scheidslijn tussen een politieke en economische motivatie vaak vaag: economische problemen kunnen immers leiden tot politieke acties. Bovendien kunnen personen die aan een specifieke ordeverstoring meedoen zeer uiteenlopende beweegredenen en bedoelingen hebben.

Terrorisme of ordeverstoringen bewijzen

Het is voor verzekeraars vaak moeilijk om betrouwbare feitelijke bewijzen boven tafel te krijgen. Berichten in de media geven vaak geen volledige toelichting op de onderliggende motieven van betrokkenen. Ook is de gebruikte terminologie meestal algemeen en sluit deze niet één op één aan op de termen die in verzekeringspolissen staan. Bovendien kunnen berichten op sociale media en zelfs officiële mededelingen van de autoriteiten vertekend zijn door vooroordelen of gevestigde belangen.

Het vaststellen van oorzaak en gevolg voor een bepaalde claim kan

»

zeer moeilijk zijn. Daarbij spelen geografische beperkingen een steeds grotere rol. Het vaststellen dat een bepaald gevaar of een risicovolle gebeurtenis bestond is één ding, dat vervolgens koppelen aan een gebeurtenis aan de andere kant van het land is een tweede.

Veel standaarduitsluitingen van terrorisme en oorlog bevatten bovendien een bepaling over 'omgekeerde bewijslast'. De verzekerde moet dan het bewijs aanleveren dat de uitsluiting niet van toepassing is. Sommige rechtsgebieden erkennen de geldigheid van dergelijke bepalingen echter niet.

Het ontbreken van polis-design is een extra complicerende factor. Standaard allrisk schadeverzekeringen en verzekeringen voor politiek geweld werden in het verleden vaak in aparte panels ondergebracht. In Thailand discussieerde men over de vaststelling van oorzaak en gevolg van bepaalde gevaren, maar ook over waar een claim thuishoorde vanwege overlappende polissen. Sommige polishouders bleken dubbel verzekerd te zijn, anderen bleken juist helemaal geen dekking te hebben.

De juridische uitdagingen waarvoor men zich in Thailand gesteld zag, vertonen veel overeenkomsten met de gebeurtenissen in de Arabische wereld in 2011. Zo bleken verzekerden die materiële schade leden als gevolg van de Arabische Lente niet terug te kunnen vallen op hun terrorismedekking: ordeverstoringen en risico's zoals opstand, rebellie en revolutie waren uitgesloten van de standaarddekking.

De ontwikkelingen voorblijven

De standaard terrorismedekking heeft meestal betrekking op geïsoleerde, heimelijke terroristische aanslagen. Niet op ongeregeldeheden op straat. Standaard allriskpolissen sluiten bovendien terrorisme en (burger) oorlog uit, maar ook opstand, rebellie, revolutie en ordeverstoringen met de omvang van of uitmondend in een opstand.

In veel landen vonden uiteindelijk regimewisselingen plaats, die vooraf werden gegaan door grootschalige en gewelddadige onlusten. Dit bete-

kende vaak dat bedrijven niet over de juiste dekking beschikten omdat de gebeurtenissen zich in de loop der tijd ontwikkelden.

Als we terugkijken op andere recente gebeurtenissen, zoals de BLM-protesten in de Verenigde Staten, blijkt dat claims vaak zeer genuanceerd zijn en dat de problemen uit Thailand nog steeds doorklinken. Het is dan ook belangrijk om bewust te blijven van hoe gebeurtenissen en omstandigheden zich ontwikkelen, waardoor verschillende verzekeringspolissen getriggerd kunnen worden.

SRCC-verzekering

De voorbeelden in dit artikel hebben duidelijk gemaakt hoe complex een verzekeringsdekking eigenlijk is. Hoe wordt SRCC-dekking aangeboden binnen een traditionele schadepolis in vergelijking met een polis voor politiek geweld? En waarom zien we nauwkeurigere definities en meer uitsluitingen in schadepolissen ontstaan?

Laten we eerst eens kijken naar de SRCC-dekking in traditionele schadepolissen. Het doel is het dekken van verlies van en/of schade aan bezittingen veroorzaakt door mensen die betrokken zijn bij ongeregeldeheden als stakingen, demonstraties en rellen. Het kan ook dekking bieden voor financiële schade als een bedrijf zijn activiteiten niet kan voortzetten of hervatten door schade aan infrastructuur of wanneer de overheid de toegang tot een bedrijfslocatie sluit tijdens het bestrijden van de onlusten.

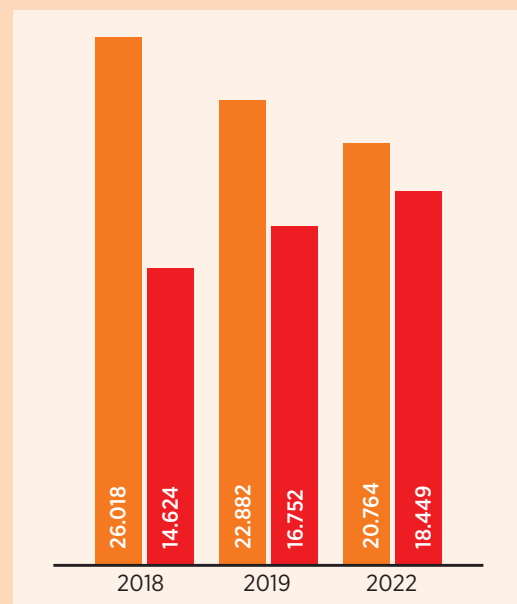
Zoals we hebben gezien, is een van de redenen voor mogelijke complicaties bij een claim onduidelijkheid over de definitie van ordeverstoringen of rellen. Als we naar SRCC-gerelateerde schade en verstoringen kijken, is er vaak sprake van *silent cover*. Oftewel dekking voor dergelijke evenementen is niet specifiek in de polis opgenomen noch uitgesloten. De polisvoorwaarden dekken over het algemeen 'alle risico's op materieel verlies of schade', wat betekent dat bedrijven met hun standaarddekking beschermd waren tegen schade en verstoringen door SRCC-gebeurtenissen. In feite biedt de verzekering daarmee dekking op dezelfde basis als voor elk ander gedekt risico. In andere woorden: volledige dekking per gebeurtenis en zonder specifieke polisvoorwaarden.

Nu de frequentie en ernst van deze risico's toenemen, gaan schadeverzekeraars nadenken over hoe ze deze dekking het beste kunnen aanbieden, rekeninghoudend met de specifieke kennis en tools die nodig zijn om deze risico's te kunnen beoordelen en de kosten ervan in te schatten. Het gevolg daarvan is dat de voorwaarden strenger worden en dat er een trend ontstaat naar meer uitsluitingen, waarbij dekking voor SRCC-gebeurtenissen met een standaardpolis komt te vervallen of beperkt wordt.

Publieke onrust is moeilijk te categoriseren, met aanzienlijke problemen voor de bewijslast tot gevolg

Wereldwijde SRCC-incidenten nemen toe in frequentie

● Terrorisme-incidenten ● SRCC-incidenten

SRCC binnen polissen voor politiek geweld

Vanwege deze veranderingen in de markt voor schadeverzekeringen, verschuift de vraag naar SRCC-dekking naar gespecialiseerde verzekeraars, die risico's accepteren die traditionele verzekeraars uitsluiten. SRCC-clausules zijn onderdeel van politiek geweld- en terrorismepolissen; dit soort aparte of *stand alone* polissen omvatten ook andere dekkingen die in de bredere markt moeilijk te vinden zijn.

Verzekeraars die politiek geweld dekken, zetten specifieke tools in voor risicobeoordeling. Ze nemen daarbij diverse factoren in overweging om de juiste dekking en premie te kunnen bepalen. Een van de belangrijkste overwegingen is het landenrisico: het risico dat grootschalige sociale onlusten niet alleen een specifieke plaats of gebied treffen, maar een heel land of een hele regio, zoals we in Amerika en tijdens de Arabische Lente zagen.

Om een dergelijk onvoorspelbaar en catastrofaal risico te kunnen beheersen, zullen verzekeraars schades van politiek geweld op algemeen niveau beoordelen, in plaats van per schadegeval. De risico's die een polis dekt, worden specifiek benoemd, net als de uitsluitingen, met strikte definities van termen als 'stakingen', 'rellen' of 'ordeverstoringen'.

Als er bij de afhandeling van de claim onenigheid ontstaat over de interpretatie van de polisvoorwaarden levert dat voor verzekerden een vervelende

ervaring op. Dergelijke problemen kunnen voorkomen worden door de begeleiding van makelaars en acceptanten die de SRCC-markt goed kennen, die weten hoe dit steeds volatilere risico zich ontwikkelt en wat de juiste verzekeringsoplossing is. ●

P. (Piers) Gregory
De auteur is hoofd Terrorism & Political Violence Chubb Overseas General in Londen.

Definities van terrorisme

In het Verenigd Koninkrijk wordt 'terrorisme' in artikel 1 van de Terrorism Act 2000 gedefinieerd als het plegen van of dreigen met daden met het doel de regering (of een internationale gouvernementele organisatie) te beïnvloeden of om het publiek of een deel van het publiek te intimideren om een politieke, religieuze, raciale of ideologische overtuiging onder de aandacht te brengen. De 'daad' moet gepaard gaan met ernstige geweldpleging tegen personen of goederen, personen in gevaar brengen of een serieuze bedreiging vormen voor de openbare gezondheid of veiligheid.

De definities van 'terrorisme' in verzekeringspolissen komen meestal overeen met die uit artikel 1 van de Terrorism Act 2000. Deze definities ontstonden na de aanslagen van 11 september 2001; ze moesten breed genoeg zijn om opkomende terrorismedreigingen te dekken, maar de focus lag op eenmalige aanslagen zoals die van '9/11'.

De reikwijdte van de definitie van terrorisme uit artikel 1 en veel verzekeringspolissen kan echter ook van toepassing zijn op gewelddadige acties die worden ondernomen om een zaak onder de aandacht te brengen, zoals in de casestudy's in dit artikel wordt beschreven. Dat komt omdat de definities zich richten op terreurdaden in plaats van op de handelingen van terroristen.

Het is zeker denkbaar dat de definitie van 'terrorisme' in verzekeringspolissen verder moet worden ontwikkeld. Anders kunnen ook gewelddadige acties die plaatsvinden in het kader van verder legitieme zaken worden aangemerkt als 'terreurdaden', wat verstrekende politieke en sociale gevolgen heeft. Het onderscheid maken tussen geweldpleging en terrorisme blijft echter een uitdaging.

GEciteerd

Over vijf jaar is duurzaamheid business as usual en werk je jezelf uit de markt als je niet duurzaam bent.

Kees Dullemond,
Instituut Verduurzaming
Verzekeringsbranche, in
GA Magazine

Adviesplicht voor complexe financiële producten en provisieverbod kunnen beter zijn dan informatie-documenten.

Stelling van AFM in een
discussion paper op
www.vvponline.nl

Leiderschap is ook alleen durven staan als je de wind helemaal tegen hebt.
Sigrid Kaag, D66-leider, in
Het Financieel Dagblad

Als je blijft kijken, zoals je altijd hebt gekeken, blijf je denken zoals je altijd hebt gedacht.

Wilma de Bruijn, general
manager Eurapco, in
New Financial Forum

Het wordt tijd dat het ministerie van Financiën inziet dat financieel advies een cruciale rol speelt in het welzijn van mensen.

Het gros van de consumenten gaat niet uit eigen beweging aan de slag met hun financiële toekomst. Optimaliseren van informatie, innovatieve online beslisomgevingen en Artificial Intelligence brengt daarin geen verandering.

Enno Wiertsema, directeur
Adfiz, in InFinance

(Het opnemen van een uitspraak betekent niet per se dat de redactie de mening deelt.)

REAGEREN?
Mail naar beursbengel@nibesv.nl.